

דף כא.

עין משפט א.

חור"מ סימן קכט פעיף ד

ד. ה. ערב היוצא לאחר חיתום שטרות, דהיינו לאחר שחתמו העדים בשטר, כתב ואני ערב^ר, וניכר שכתב ידו הוא, או שהעדים מעידיים עליו שזה כתב יד הערב, ו"א^ש שמשמעבד בלא קנין לגבות ממנו מבני חורין. וי"א דאינו משמעבד אלא בקנין^ת. ולהרמב"ם אפי' ערב היוצא קודם חיתום שטרות^א צריך קנין, כל שלא נכנס ערב אלא לאחר מתן מעות.

עין משפט ב.ג.

אה"ע סימן קכד פעיף ז

ז. יא. גט חקוק על שולחן והעדים חתומים והוא יוצא מתחת ידה, הרי זו מגורשת, אף שהוחזקה שהשולחן שלה^ב, דאשה יודעת להקנות לבעלה, וכותבת את גיטה.

עין משפט ד.ה.ו.

אה"ע סימן קלט פעיף יח

יח. כ. כתב גט ונתנו ביד עבדו וכתב לה שטר מתנה על העבד, אם היה כפות אפי' ניעור הרי זו מגורשת בקבלת העבד, שזכתה בעבד ובגט

ר. לשון הטור ממשנה בתרא קל"ה ע"ב.

ש. טור בשם הראב"ד. וכ"כ הרמב"ן מבתרא קע"ה ע"ב.

ת. טור בשם הרמ"ה בבתרא פ"י סי' קנ"ד. והקשה בספר לחם משנה פ"א ממכירה מסי' מ' דאדם יכול לחייב עצמו בלא קנין. ועיין בש"ך ס"ק י"א מה שיישב בזה.

א. ואפי' כתב לו שטר בפני עצמו, כל שלא נתן לו רק בתורת ערבות דהיינו אם לא יפרענו יהיה שטר זה עליו לא מהני להרמב"ם, שמצריך קנין דוקא. סמ"ע ס"ק י"ד.

אבל אם נתן שטר בפירוש על עצמו שלא יהיה לו שום דין ודברים רק עליו בודאי חייב. נתיבות ס"ק ד' בחידושים.

ב. מגיטין כ"א, וכל דבר שכתוב עליו גט, אף שממטלטלים של הבעל הוא ואין חזקת האשה כלום בנכסי בעלה, מ"מ הא גופא שכתוב עליו גט מריע את חזקת הבעל, וע"כ היא נאמנת שנתן לה דבר זה בגיטה. כ"כ הח"מ.

כאחד, אבל אם לא היה כפות^ג אינה מגורשת עד שיגיע הגט לידה^ד, וקנתה רק העבד.

יא. נתן הגט בחצרו ומכר או נתן לה החצר, מגורשת שקנתה שניהם כאחד. אבל נתן הגט בחצר של אחר, ואותו אדם נתן לה החצר או מכר לה אותו, אינה מגורשת^ה.

עין משפט ז. הו"מ סימן רמה פעיף י

יב. יא. המקבל מתנה וזכה בה, ואחר שבאה לידו שתק ואח"כ אמר איני רוצה בה, או איני מקבלה, או הרי היא בטלה, או מום^ו זה גליתי בה הרי היא הפקר^ז וכל הקודם זכה בה.

הגה: ואם יש לו בעל חוב גובה ממנה^ח. אבל היה מעיקרא צווח שאין רצונו בה לא קנה וחוזרת לבעלים הראשונים.

הגה: אמר אי איפשי בה^ט אם המתנה מטלטלין הויה הפקר, ואם המתנה קרקע מאחר ששתק מתחילה אין בדבריו כלום.

הגה: אמר המקבל גם אחרי ששתק לשון שמשמע ממנו שלא היתה מתנה

ג. ואם היה ישן ולא כפות הרי זה גט רק פסול מדבריהם כמבואר בסעיף י"ט.

ד. ומשמע דאם תטלנו מהעבד מגורשת, והרשב"א מסתפק בזה שאפשר דהוי כטלי גיטך מעל גבי קרקע, הביאו באר הגולה, ועיין לעיל באות ה'.

ה. דבעינן נתינה מהבעל ולא מאיש אחר.

ו. דוקא מום הנראה לכל שניכר שהוא משקר. סמ"ע ס"ק ט"ז.

ז. אם היא מטלטלין אבל אם המתנה קרקע לא שייך בה הפקר כמו שמסיים הרמ"א, וזה לדעת רש"י בכריתות כ"ד ע"א ד"ה תבטל והרא"ש בגיטין פ"ד סי' ג' כת' דדוקא במטלטלין שייך הפקר, אבל לדעת הרמב"ם פ"ד מזכיה ה"א גם בקרקע שייך הפקר, ועיין בסמ"ע ס"ק כ"ב. והרמב"ם חולק וס"ל דוקא בלשון אי אפשי הוי לשון הפקר. סמ"ע ס"ק י"ז.

ח. ואפי' בעל חוב במלוה על פה גובה ממנה, ט"ז. ואם הבעל חוב הוא שזכה בו בתורת הפקר לא נפטר המקבל מחובו, ורק כשזכה בו אחר מתורת הפקר והבעל חוב זכה בו בתורת גוביינא נפטר הבעל חוב מחובו. ביאורים ס"ק ה'.

ט. זה לדעת רש"י בכריתות כ"ד ע"א ד"ה ה"ג תבטל, אבל לדעת הרמב"ם אין הפרש בין אמר אי איפשי לבין אמר איני רוצה בה.

מעיקרא נאמן בהודאתו י אף שחב בזה לבעל חובו.

עין משפט זז.

אה"ע סימן קמא פעיף ד

ד ה. המקדש קטנה ע"י אביה וגירשה קטנה בעודה ארוסה, ואביה עדיין חי, אביה מקבל גיטה, ולא היא מבלי דעת אביה, אבל מדעתו של אביה גם היא מקבלת כ, וי"א דלא מהני אפי' מדעת אביה ל. וי"א שמקבלת גיטה אפי' שלא מדעתו משום דזכות הוא לה. וכל זה בעודה ארוסה, אבל נישאת אין אביה יכול לקבל גיטה אפי' עודה קטנה מ.

דף כא :

עין משפט א.

אה"ע סימן קכד פעיף ב

ב. כותבין גט על דבר שיכול להזדייף כגון נייר מחוק כ, וקרן של פרה, ויד העבד, ונותנים לה העבד או הפרה, ולא יקצוץ שלא יהיה מחוסר קציצה בין הכתיבה לנתינה, וכותבין אף על החרס ועל העלין אפי' הם של ירקות שאינם של קיימא כ, וי"א דירקות שאינם מתקיימים כגון

י. טור מרש"י בגיטין ל"ב ע"א ד"ה לא, והרא"ש לאפוקי מהראב"ד.

כ. ודעה ראשונה היא דעת הטור בשם רש"י רמב"ם ורי"ף וכ"כ הרשב"א בתשובה, ומה שמהני מדעת אביה הגם שהיא שלוחה של אביה ואין שליחות לקטן, יש לפרש ע"פ הרא"ש מובא בב"י ריש סי' ל"ז דהיכא שזה לעצמה אין חיסרון דאין שליחות לקטן, ע"ש. ל. מהר"ל בן חביב ונמוק"י בשם כמה פוסקים. וי"א שמקבלת גיטה אפי' שלא מדעתו זו דעת ר"ת.

מ. תוס' קידושין דף י' ור"ן.

נ. ממשנה בדף כ"א ע"ב כחכמים, ולא חיישינן שמא היה תנאי ומחקו ואינו מורגש, ובלבד שיתן אותו בעדי מסירה, שאם לא כן פסול הוא אפי' יבואו עדי החתימה לפנינו ויעידו שלא היה שום זיוף, כיון דהוי כמזוייף מתוכו וכאילו אין עדי חתימה כלל מכיון שיכול להזדייף וע"כ הכריע הב"י דפסול, כ"כ הח"מ בס"ק ב'.

ס. זו דעת השו"ע והרמב"ם, ודעה שני' דעת הר"ן ברמ"א. ולכתחילה כתב הרמ"א דישי לכותבו על קלף ולא צריך שהקלף יהיה נעשה לשם גט, ח"מ. ואפי' נכתב על נייר אין עיכוב בדבר זה, וכן נוהגים היום לכותבו על נייר. ובט"ז וכן בגט מקושר כתבו דעדיף היום על הנייר שלנו מקלף דעל הנייר מורגש יותר המחק כ"כ הפ"ת.

בצלים פסול, ולענין הכתב בכל כתב כשר.

עין משפט ג.ד. אה"ע סימן קמג פעיף ב

ב. יד. התנה עליו תנאי שתעמוד בו כל ימיה, כגון שלא תאכלי בשר או שלא תשתי יין כל ימי חיך, אין זה כריתות ואינה מגורשת.

עין משפט ה.ו. אה"ע סימן קכד פעיף ד

ד. ו. כתבו על המחובר ונתנו לה אינו גט, דבעינן דבר הניתן מיד ליד ע. ואפי' חתמו העדים אחרי שתלשו פ.

הגה: ז. כתבו על העלה הזרוע בעציץ ז, אפי' נתן לה העציץ כולו פסול, דגזרו בו שמא יתלוש ק, אבל כתבו על גופו של חרס העציץ כשר, ובלבד שיתן בעדי מסירה, דחרס דבר המזדייף הוא.

אה"ע סימן קכד פעיף ב

עיינ לעיל עין משפט א

עין משפט ז. אה"ע סימן קכד פעיף ה

ה. ח. אין כותבין במחובר אפי' טופס ר, אבל בדיעבד אם כתב טופס

ע. ממשנה כ"א ע"ב. אפי' אם תלשו ואח"כ חיברו, וכתב עליו וחתם, הוי מחובר, ואם הכתיבה והחתימה היתה בתלוש, ואח"כ חיברו ותלשו ונתנו לה, עיין בב"י. והתוס' והרשב"א כתבו הטעם דבעינן דומיא דספר שהוא תלוש.

פ. דבר פשוט הוא, שאף שלא מחוסר מעשה כלל כגון בקלף גדול פסול, אם יחתוך אותו אח"כ, כ"ש אם חותכו מן המחובר. ח"מ.

צ. היינו נקוב אבל בלא נקוב עיין בב"י אם גם בו גזרו שמא יקטום.

ק. והיינו במקום שפסקה יניקתו לפני הכתיבה, דאם לא כן הוי קציצה ומדאורייתא בטל, כ"כ הח"מ. אבל אם תלש בפועל אפי' בעציץ שאינו נקוב ודאי פסול לדעת הפוסלים תלישה בתלוש, ולתוס' אף בטל, כ"כ הח"מ.

ר. ואם זמן הגט הוי טופס או תורף, עיין בב"י שכתב שיש לו דין תורף ובח"מ ובב"ש. והטעם שבמחובר פסול כתב הרשב"א משום דבעינן דומיא דספר שהוא תלוש, או מטעם כיון שלא ניתן מיד ליד והתורה אמרה ונתן בידה דבר הניתן מיד ליד, ונפ"מ בין הטעמים אם פסקה היניקה והחזיקה אותו בידה כך, הרי ניתן מיד ליד, אבל לטעם דבעינן דומיא דספר לא מהני מאחר שאינו תלוש, כ"כ הב"ש ס"ק י"א.

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחדר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477 email: minchat.aaa@gmail.com

ותלשו, וכתב התורף וחתמו העדים כשר ש.

עין משפט ז.ט.

אה"ע סימן קכד פעיף ד

עין לעיל דף כא. עין משפט ה

ש. וכ"ש בדבר התלוש כבר שכתב טופס וקצץ אח"כ מהנייר וכתב תורף דכשר, כ"כ הח"מ. ודע שגזרו טופס במחובר, יותר מטופס שכותבו חש"ו וגדול עומד על גביו, דמהני לכתחילה, די"ל דבמחובר החשש יותר גדול שמא ימשך לכתוב גם התורף וע"כ גזרו.